

Sygnatura akt *IC 873/16*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Brodniewicz

Protokolant: Agnieszka Stawujak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lipca 2016 r. w P.

sprawy z powództwa K. O.

przeciwko Miasto P.

- o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 120 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/SSR Piotr Brodniewicz

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 20.04.2016 r powódka K. O. domagała się zasądzenia od Miasta P. – Zarządu (...) w P. kwoty 140 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15.04.2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swojego żądania powódka wskazała, że w dniu 9.01.2016 r. podczas kontroli biletów w autobusie nr (...), nałożono na nią karę dodatkową z tytułu braku opłaty za przejazd. Według twierdzeń pozwu, kara była nienależna, gdyż powódka przed podróżą zasiła konto tPortomonetki jednakże nie została ona przetransferowana na kartę P.. Powódka podała, że chcąc uniknąć zapłaty wyższej kwoty uiściła opłatę dodatkową w terminie 7 dni oraz złożyła stosowną reklamację. Pozwany nie odpowiedział na reklamację w wymaganym terminie co skutkowało uwzględnieniem reklamacji. Dodatkowo powódka zgłosiła zarzut z art. 5 kc.

W odpowiedzi na pozew pozwany wystąpił o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany zaprzeczył, aby kara dodatkowa nałożona na powódkę za brak opłaconego przejazdu była nienależna. Pozwany podał, że odpowiedź na reklamację powódki została udzielona w terminie właściwym. Według pozwanego nie zostały zatem spełnione przesłanki z art. 405 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9.01.2016 r. o godz.: 10.56 powódka K. O. dokonała zasilenia elektronicznego rachunku tPortmonetka (aplikacji na (...) Elektronicznej Karcie Aglomeracyjnej) kwotą 10 zł. Potwierdzenie operacji przez dostawcę usług elektronicznych powódka otrzymała o godz.: 11.00. Tego samego dnia, powódka skorzystała z przejazdu autobusem komunikacji miejskiej nr 83. Po wejściu do autobusu, o godz. 11:37 - w zainstalowanym czytniku powódka starała

się przetransferować w/w kwotę zasilenia na kartę P. w celu realizacji płatności za przejazd. Transfer nie powiódł się a kontroler biletowy obciążył powódkę opłatą za przejazd autobusem w kwocie 0,60 zł. i karą dodatkową w kwocie 280 zł. z zastrzeżeniem, że w pierwszych 7 dniach opłata wynosi 140 zł. Jednocześnie w wystawionym wezwaniu do zapłaty, kontroler odnotował zastrzeżenie: transfer nie powiódł się.

Transfer uiszczony przez powódkę kwoty 10 zł. zasilenia na kartę P. został zrealizowany 9.01.2016 r. o godz. 13.20.

bezsporne oraz dowód: kopia wezwania do zapłaty k. 8, kopia historii użycia portmonetki k. 40, historii karty k. 41-43, kopia faktury k. 10.

Powódka przed upływem 7 dni od nałożenia kary dodatkowej uiściła ostatecznie kwotę 140 zł. Jednocześnie, w dniu 11.01.2016 r. powódka skierowała do pozwanego reklamację kwestionując zasadność nałożenia kary dodatkowej.

Pozwany w piśmie datowanym na dzień 2.02.2016 r. odmówił uznania reklamacji. Pismo to skierowane zostało korespondencją zwykłą na adres powódki wskazany w wezwaniu do zapłaty z 9.01.2016 r. tj. ul. (...), (...)-(...) D..

W korespondencji mailowej z 2.03.2016 r. powódka wystąpiła do pozwanej z monitem w sprawie braku odpowiedzi.

Ostatecznie korespondencję zwykłą obejmującą odpowiedź pozwanego datowaną na dzień 2.02.2016 r., powódka podjęła w dniu 10.03.2016 r. Stanowisko pozwanego zostało podtrzymane w piśmie z 14.03.2016 r.

dowód: kopie wiadomości elektronicznych k. 9, 12; kopia pisma pozwanego z 2.02.2016 r. k. 11, kopia pisma pozwanego z 14.03.2016 r.

Zgodnie z §56 ust 1 pkt 1 regulaminu przewozów (załącznik do zarządzenia nr (...) Prezydenta M. P. z 11.06.2014 r.), kontroler jest uprawniony do m.in. do wystawienia wezwania do zapłaty w przypadku braku odpowiedniego dokumentu przewozu. Zgodnie z §67 ust 1 pkt 2, w terminie 3 miesięcy od dnia kontroli/wystawienia wezwania do zapłaty pasażer ma prawo wnieść reklamację z tytułu nałożenia opłaty dodatkowej a odpowiedź na reklamację powinna być udzielona w terminie 30 dni (§68 ust 5).

dowód: kopia regulaminu k. 14-22.

Zgodnie z §7 regulaminu internetowej sprzedaży biletów, obowiązującym w transporcie (...) miejskiej (...), aktywacja (transfer biletu elektronicznego na karcie P.) następuje za pomocą samoobsługowego terminala w (...) lub czytnika w pojeździe i jest możliwa po upływie dwóch godzin od daty potwierdzenia operacji przez dostawcę usług elektronicznych.

bezsporne oraz dowód: w/w regulamin na www.peka.poznan.pl.

Powyższy stan faktyczny był co do istotnych okoliczności faktycznych praktycznie bezsporny. Dodatkowo znajdował potwierdzenie w złożonych dokumentach bądź ich kopiach których wiarygodności nie podważała żadna ze stron. Jedyną sporną okolicznością pozostawała kwestia dotycząca daty udzielenia odpowiedzi na reklamację złożoną przez powódkę. W tym zakresie jednak rozbieżność w stanowiskach stron nie dotyczyła wprost okoliczności faktycznych a oceny prawnej ich zachowań, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia. Ostatecznie bowiem powódka nie kwestionowała, że pozwana sporządziła odpowiedź 02.02.2016 r. ale w jej ocenie znaczenia ma data w jakiej oświadczenie to dotarło do powódki. Z tej przyczyny wychodząc z założenia, że wszystkie istotne dla sprawy okoliczności faktyczne zostały dostatecznie wyjaśnione i nie są sporne oddalone zostały wnioski dowodowe pozwanego o przesłuchanie w charakterze świadków A. A. i M. T. (art. 217 §3 kpc).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Roszczenie powódki potencjalnie mogło znajdować oparcie w przepisie art. 410 §2 kc. Strona domagała się bowiem zwrotu świadczenia, które według jej twierdzeń spełniła nie będąc do tego zobowiązany.

Według twierdzeń pozwu, powódka została niesłusznie obciążona opłatą dodatkową za brak stosownej opłaty przewozowej w związku z przejazdem autobusem linii nr (...) w P. w dniu 9.01.2016 r. Powódka zdecydowała się ostatecznie uiścić połowę opłaty dodatkowej w terminie 7 dni aby w ten sposób uniknąć konieczności zapłaty opłaty dodatkowej w pełnej wysokości 280 zł.

Umowa przewozu stanowi umowę nazwaną uregulowaną w treści art. 774 k.c. i art. 775 k.c. Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Szczegółowe unormowanie w/w umowy pozostawione zostało przepisom pozakodeksowym, które zgodnie z treścią art. 775 k.c. mają pierwszeństwo przed postanowieniami kodeksu, stosowanymi tylko o tyle, o ile przewóz nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Regulacja powyższa zawarta została w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 915 - tekst jednolity) i przepisach wykonawczych. Prawo przewozowe reguluje przewóz osób i rzeczy wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników. Zgodnie z art. 16 ust. 1 w/w ustawy, podróżny zawiera umowę przewozu przez nabycie biletu na przejazd lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nie ustalenia umowa dochodzi do skutku przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym. Prawo przewozowe reguluje przewóz osób i rzeczy wykonywany odpłatnie na podstawie umowy przez uprawnionych do tego przewoźników.

W pierwszej kolejności rozważyć należało, czy spełnione zostały przesłanki obciążenia powódki opłatą dodatkową za brak biletu w trakcie przejazdu autobusem nr (...) w dniu 9.01.2016 r. Niewątpliwie pozostawało, że powódka w dniu przejazdu, o godz. 10.56 dokonała zasilenia elektronicznego rachunku tPortmonetka kwotą 10 zł. Pozwany nie przeczył twierdzeniom powódki, że potwierdzenie zasilenia dotarło do powódki o godz. 11.00. Kierując się brzmieniem §7 regulaminu internetowej sprzedaży biletów (stanowiącego załącznik nr 20 /2014 dyrektora (...) w P. z 17.04.2014 r. – dostępnym na stronie internetowej P.), aktywacja (transfer biletu elektronicznego na karcie P.) m.in. za pomocą czytnika w pojeździe jest możliwa po upływie dwóch godzin od daty potwierdzenia operacji przez dostawcę usług elektronicznych. Skoro zatem powódka korzystała z przejazdu przed upływem w/w dwóch godzin, i nie doszło do przetransferowania zasilenia bezpośrednio na kartę P. powódka nie zrealizowała płatności za przejazd autobusem. Przyjąć należy, że jej karta po podróży nadal zasilona była kwotą 10 zł. W tej sytuacji, obciążenie powódki opłatą dodatkową za przejazd bez wymaganego biletu należało uznać za uzasadnione – przejazd bowiem nie został opłacony. Brak w ocenie Sądu przytoczenia przez powódkę jakichkolwiek okoliczności, które pozwalałyby uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego obciążenie jej opłatą dodatkową. Decydując się bowiem na przejazd przed upływem określonego w regulaminie czasu powódka czyniła to na własne ryzyko i powinna brać pod uwagę, że opłacenie w ten sposób podróży może okazać się niemożliwe ze wszelkimi tego konsekwencjami. .

Według powódki, roszczenie było uzasadnione w świetle §10 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa w sprawie ustalenia stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego z 24.02.2006 r. (Dz.U. z 2006, Nr 38, poz. 266) w zw. z §68 ust. 5 regulaminu przewozów obowiązującego w (...) miejskiej (...). Powódka twierdziła bowiem, że reklamację złożyła za pośrednictwem poczty elektronicznej 11.01.2016 r. a odpowiedź otrzymała już po upływie 30 dni, zatem zastosowanie w tej sytuacji powinna mieć reguła uwzględnienia reklamacji wskutek braku odpowiedzi w okresie 30 dni. Pozwany przeczył stanowisku powódki wskazując na fakt wysyłki odpowiedzi przed upływem tego terminu (2.02.2016 r.), po drugie natomiast podważając powoływany przez powódkę normatywny skutek braku odpowiedzi. W ocenie Sądu kwestia ta nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nawet bowiem uchybienie terminowi na udzielenie odpowiedzi na reklamację nie prowadzi do zamknięcia drogi sądowej dla oceny, czy nałożona opłata dodatkowa była w świetle norm wiążących strony uzasadniona czy też nie. Jednocześnie zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego - na które powoływała się powódka - uprawniony albo podróżny może złożyć do przewoźnika reklamację:

1) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu;

2) gdy nie zgadza się z treścią wezwania do zapłaty i może udowodnić, że posiadał ważny dokument przewozu lub dokument poświadczający jego uprawnienie do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego.

Żadna z tych dwóch okoliczności nie zachodziła w niniejszej sprawie. Powódka bowiem nie była w stanie udowodnić posiadania ważnego dokumentu przewozu czy uprawnienia do bezpłatnego przejazdu. W konsekwencji norma z § 10 tego rozporządzenia w ogóle w niniejszej sprawie nie miała zastosowania. Treść reklamacji powódki wykraczała bowiem poza ramy reklamacji przewidzianej w rozporządzeniu

Przeciwko roszczeniu powódki – gdyby przyjąć jej stanowisko o niezasadności obciążenia opłatą dodatkową - przemawiała także treść art. 411 pkt 1 kc. Zgodnie z tą regulacją, nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło w celu uniknięcia przymusu. Według powódki, spełniła ona świadczenie w kwocie 140 zł. z obawy przed zapłatą wyższej kwoty (280zł.) oraz możliwością jej przymusowego wyegzekwowania. Skoro wedle twierdzeń powódki była ona przekonana, że obciążenie jej opłatą dodatkową jest całkowicie nieuzasadnione – to nie sposób przyjąć, że spełniała świadczenie z obawy przed zmianą wysokości opłaty. Pozwany nie miał prawnych możliwości wyegzekwowania opłaty w żadnej wysokości w razie sprzeciwu powódki bez poddania sprawy rozstrzygnięciu sądu a w konsekwencji oceny kwestii czy opłata dodatkowa była w ogóle należna czy też nie. Nie można w tych okolicznościach uznać, że powódka działała w celu uniknięcia przymusu w rozumieniu art. 411 pkt 1 kc.

Z tych wszystkich przyczyn powództwo podlegało oddaleniu w pkt 1 wyroku.

W pkt 2 rozstrzygnięto o kosztach obciążając powódkę wynagrodzeniem pełnomocnika strony przeciwnej – wysokość wynagrodzenia ustalono zgodnie z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSR Piotr Brodniewicz